

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**REGLEMENTĂRI
CONSTITUȚIONALE PRIVIND
EXECUTAREA DECIZIILOR
CURȚILOR CONSTITUȚIONALE**

material documentar

octombrie 2025

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<https://www.cdep.ro/pls/dic/site2015.page?den=dsdl-home1>

Documentare și sinteză: Maria Filip, consilier parlamentar

Direcția studii și documentare legislativă

Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

INTRODUCERE	3
ASPECTE COMPARATIVE PRIVIND PREVEDERILE CONSTITUȚIONALE REFERITOARE LA DECIZIILE/HOTĂRĂRILE CURȚILOR CONSTITUȚIONALE...	5
WEBOGRAFIE	13

INTRODUCERE

În [Culegerea de avize, rapoarte și studii ale Comisiei de la Venetia privind justiția constituțională](#) (actualizată în 2022), Comisia europeană pentru democrație prin drept (Comisia de la Venetia a Consiliului Europei) subliniază următoarele aspecte cu privire la efectele deciziilor curților constituționale:

„Executarea hotărârilor Curții Constituționale este o cerință esențială a statului de drept. Lăsarea la latitudinea Parlamentului a deciziei de a respecta sau nu hotărârile Curții Constituționale nu respectă această cerință.”

Potrivit lui Valentin Zoltan PUSKÁS (judecător la Curtea Constituțională) și lui Károly BENKE (magistrat-asistent șef)¹, „de principiu, în toate statele deciziile curților constituționale sunt definitive” și „în nici un stat deciziile instanțelor constituționale nu sunt susceptibile de a fi recurate².” Cei doi explică situația mai aparte din Portugalia:

„O situație aparte întâlnim în Portugalia, unde în anumite condiții, în cadrul controlului a priori de constituționalitate, decizia de constatare a neconstituționalității pronunțată de către Curtea Constituțională poate fi înfrântă. Astfel, Președintele Republicii dispune de un veto suspensiv obligatoriu și trebuie să returneze Parlamentului actul normativ constatat ca fiind neconstituțional. Totuși, actul respectiv poate fi confirmat de Parlament dacă acesta îl adoptă din nou cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților prezenți, cu condiția ca acest număr să fie mai mare decât majoritatea absolută a deputaților aflați efectiv în exercițiul funcției. În acest caz, actul normativ va ajunge din nou la Președinte care poate promulga legea sau ratifica tratatul internațional – cu excepția cazului în care Președintele Republicii refuză să facă acest lucru [articolul 279 alin.(2) și (4) din Constituția Portugaliei]. Într-un asemenea caz, legea sau tratatul internațional nu pot intra în vigoare și nici nu pot fi puse în aplicare. ”

¹ Paginile 68 – 89 din [Raportul general pentru cel de-al XV-lea Congres al Conferinței Curților Constituționale Europene - Justiția constituțională: funcții și raporturile cu celelalte autorități publice](#)

² A recura = a face recurs

În urma analizării Constituțiilor/Legilor fundamentale ale tuturor statelor membre ale Uniunii Europene, se poate concluziona că:

- Șapte state nu au curți constituționale (Danemarca, Estonia, Finlanda, Grecia, Irlanda, Suedia, Țările de Jos), iar controlul constituțional se realizează prin intermediul curților supreme (Danemarca, Estonia și Irlanda) sau prin orice instanță (Grecia și Suedia), iar în Finlanda și Țările de Jos, parlamentele determină constituționalitatea actelor pe care le adoptă;
- În niciuna dintre legile fundamentale în vigoare în prezent în statele membre ale Uniunii Europene nu se prevede posibilitatea anulării deciziilor curții constituționale de către parlamente;
- În ceea ce privește o parte dintre Constituțiile care nu mai sunt în vigoare în totalitate sau în parte, [Constituția României din 1991](#) prevedea la art. 145 alin. (1) că obiecția de neconstituționalitate este înlăturată și promulgarea devine obligatorie dacă, după reexaminare, legea este adoptată în aceeași formă cu o majoritate de cel puțin două treimi din numărul membrilor fiecărei Camere; [Constituția Poloniei din 1952](#) prevedea că hotărârile Tribunalului Constituțional privind neconstituționalitatea legilor sunt supuse examinării de către Sejm (camera inferioară a Parlamentului Poloniei).

La nivel european, există două formate de cooperare între curțile constituționale sau instituțiilor cu atribuții similare acestora, respectiv [Conferința Europeană a Curților Constituționale](#), înființată în 1972, cu scopul de a promova de informații între membrii săi pe teme legate de metodele și practica controlului constituțional și [Asociația Curților Constituționale Francofone](#) (ACCF), înființată la inițiativa Consiliului constituțional francez, în anul 1997 și care își propune să promoveze consolidarea statului de drept prin dezvoltarea relațiilor dintre curțile constituționale francofone. România face parte din ambele formate de cooperare și în prezent asigură [președinția ACCF](#) pentru un mandat de 3 ani (2025 - 2028).

ASPECTE COMPARATIVE PRIVIND PREVEDERILE CONSTITUȚIONALE REFERITOARE LA EXECUTAREA DECIZIILOR/HOTĂRĂRIILOR CURȚILOR CONSTITUȚIONALE

Nr. crt.	Statul membru UE	Constituția/legea fundamentală	Curtea Constituțională sau instituție asimilată acesteia	Prevederi constituționale referitoare la executarea deciziilor/hotărărilor curților constituționale
1.	Austria	Constituția Austriei	Curtea Constituțională a Austriei	<i>Art. 140. (5) Hotărârea Curții Constituționale prin care o lege este declarată neconstituțională obligă cancelarul federal sau guvernatorul regional competent să anunțe imediat abrogarea acesteia. (...)</i>
2.	Belgia	Constituția Belgiei	Curtea Constituțională a Belgiei	Constituția Belgiei nu conține dispoziții referitoare la hotărârile Curții Constituționale.
3.	Bulgaria	Constituția Bulgariei	Curtea Constituțională a Bulgariei	<i>Art. 151. (2) Hotărârile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial în termen de 15 zile de la data emiterii. O hotărâre intră în vigoare la trei zile de la promulgare. Orice act constatat ca fiind neconstituțional încetează să se aplice de la data intrării în vigoare a hotărârii.</i>
4.	Cehia	Constituția Cehiei	Curtea Constituțională a Cehiei	<i>Art. 89. (1) Decizia Curții Constituționale este executorie imediat după ce a fost pronunțată în modul prevăzut de lege, cu excepția cazului în care Curtea Constituțională a decis altfel cu privire la executarea acesteia.</i> <i>(2) Deciziile executorii ale Curții Constituționale sunt obligatorii pentru toate organele și persoanele.</i>

5.	Cipru	Constituția Ciprului	Curtea Constituțională Supremă a Ciprului	<i>Art. 148. În conformitate cu dispozițiile articolului 144 alineatul (3), orice decizie a Curții Constituționale Supreme cu privire la orice chestiune care ține de competența sa este obligatorie pentru toate instanțele, organele, autoritățile și persoanele din Republică.</i>
6.	Croația	Constituția Republicii Croația	Curtea Constituțională a Republicii Croația	<i>Art. 127. (...) condițiile și termenele pentru inițierea procedurii de control al constituționalității și legalității, procedura și efectul juridic al deciziilor acesteia (...) sunt reglementate de dreptul constituțional.</i>
7.	Danemarca	Constituția Danemarcei	Danemarca nu are o Curte Constituțională. ³ Curtea Supremă a Danemarcei se ocupă de toate tipurile de cauze, inclusiv cauze civile, penale, administrative și constituționale. ⁴	
8.	Estonia	Constituția Estoniei	Estonia nu are o Curte Constituțională de sine stătătoare. Curtea Supremă este compusă din Camera Civilă, Camera Penală, Camera de Drept Administrativ și Camera de Control Constituțional. ⁵	
9.	Finlanda	Constituția Finlandei	În cadrul Parlamentului finlandez funcționează o Comisie pentru Afaceri Constituționale, care, potrivit art. 74 din Constituție, are rolul de a emite o declarație privind constituționalitatea propunerilor legislative și a altor chestiuni aflate pe rolul său, precum și privind relația acestora cu tratatele internaționale privind drepturile omului.	

³ <https://www.thedanishparliament.dk/democracy/the-courts-of-justice>

⁴ https://www.confeconstco.org/reports/rep-xvii/denmark_EN.pdf

⁵ <https://www.kohus.ee/en/estonian-courts/estonian-court-system/supreme-court-estonia#:~:text=The%20Supreme%20Court%20is%20the,matters%20pertaining%20to%20court%20administration.>

10.	Franța	Constituția Franței	Consiliul Constituțional al Franței	Art. 62. (...) <i>Deciziile Consiliului Constituțional nu pot fi atacate pe nicio cale de atac. Acestea sunt obligatorii pentru autoritățile publice și toate autoritățile administrative și judiciare.</i>
11.	Germania	Legea fundamentală a Germaniei	Curtea Constituțională Federală a Germaniei	Art. 115g. [Curtea Constituțională Federală] Nici statutul constituțional, nici îndeplinirea funcțiilor constituționale ale Curții Constituționale Federale sau ale judecătorilor acesteia nu pot fi afectate. (...) Hotărârile Curții Constituționale Federale în temeiul celei de-a doua și a treia propoziții a prezentului articol se iau cu majoritatea judecătorilor prezenți.
12.	Grecia	Constituția Greciei	În Grecia, nu există o Curte Constituțională. Controlul constituționalității legilor are un caracter difuz, acesta putând fi efectuat de orice instanță. ⁶	
13.	Irlanda	Constituția Irlandei	În Irlanda, nu există o Curte Constituțională de sine stătătoare. <i>Curtea Supremă are ultimul cuvânt în interpretarea Constituției Irlandei. Aceasta se asigură că legile adoptate de Oireachtas, Parlamentul Irlandei, sunt aplicate și interpretate în conformitate cu Constituția și jurisprudența dezvoltată de la intrarea în vigoare a acesteia în 1937. În acest sens, se poate spune că funcționează ca o curte constituțională.</i> ⁷	
14.	Italia	Constituția Italiei	Curtea Constituțională a Italiei	Art. 137. (...) <i>O decizie a Curții Constituționale nu poate fi atacată pe nicio cale de atac.</i>
15.	Letonia	Constituția Letoniei	Curtea Constituțională a Letoniei	Constituția Letoniei nu conține dispoziții referitoare la executarea hotărârilor Curții Constituționale.
16.	Lituania	Constituția Republicii Lituania	Curtea Constituțională a Republicii Lituania	Art. 107. (...) <i>Deciziile Curții Constituționale privind aspectele atribuite competenței sale prin Constituție sunt definitive și nu pot fi contestate. (...)</i>

⁶ <https://www.aihja.org/en/membre/greece-council-of-state/>

⁷ <https://www.supremecourt.ie/supreme-court/about-the-court/role-of-supreme-court>

17.	Luxemburg	Constituția Luxemburgului	Curtea Constituțională a Luxemburgului	Art. 112 (8) <i>Dispozițiile legilor declarate neconforme cu Constituția printr-o hotărâre a Curții Constituționale încetează să mai aibă efect juridic în ziua următoare publicării acestei hotărâri în forma prevăzută de lege, cu excepția cazului în care Curtea Constituțională a stabilit un alt termen. Curtea Constituțională stabilește condițiile și limitele în care efectele produse de dispoziție pot fi contestate.</i>
18.	Malta	Constituția Maltei	Curtea Constituțională a Maltei	Constituția Maltei nu conține dispoziții referitoare la executarea hotărârilor Curții Constituționale.
19.	Polonia	Constituția Poloniei din 1997, în vigoare	Tribunalul Constituțional al Poloniei	Art. 190. (1) <i>Hotărârile Tribunalului Constituțional au caracter obligatoriu universal și sunt definitive.</i>
		Constituția Poloniei din 1952, ieșită din vigoare		Art. 33a. (2). <i>Hotărârile Tribunalului Constituțional privind neconstituționalitatea legilor sunt supuse examinării de către Sejm [Camera inferioară a Parlamentului Poloniei].</i>
20.	Portugalia	Constituția Portugaliei	Curtea Constituțională a Portugaliei	Art. 279. Efectele deciziei [Curții Constituționale în cadrul procesului de monitorizare preventivă a constituționalității actelor normative înainte de a fi adoptate/promulgate] 1. <i>În cazul în care Curtea Constituțională decide că o dispoziție cuprinsă într-un decret sau acord internațional este neconstituțională, legea va fi respinsă de către Președintele Republicii sau de către Reprezentantul Republicii, după caz, și retrimisă organului care a aprobat-o.</i> 2. <i>În cazul prevăzut la alineatul 1, decretul nu poate fi promulgat sau semnat fără ca organul care l-a aprobat să elimine dispoziția declarată neconstituțională sau, dacă este cazul, să o confirme cu o majoritate de două treimi dintre deputații prezenți, cu</i>

			<i>condiția ca această majoritate să fie mai mare decât majoritatea absolută a deputaților aflați în exercițiul funcției.</i> <i>3. În cazul reformulării actului legislativ, Președintele Republicii sau Reprezentantul Republicii, după caz, poate solicita controlul prealabil al constituționalității oricăreia dintre normele din textul reformulat.</i> <i>4. Dacă Curtea Constituțională se pronunță asupra neconstituționalității unei dispoziții cuprinse într-un tratat, acesta poate fi ratificat numai dacă Adunarea Republicii îl aprobă cu o majoritate de două treimi dintre deputații prezenți, cu condiția ca această majoritate să fie mai mare decât majoritatea absolută a deputaților aflați în exercițiul funcției.</i> <i>Art. 282. Efectele declarării neconstituționalității sau ilegalității</i> <i>1. Declararea de neconstituționalitate sau ilegalitate cu forță generală obligatorie produce efecte de la intrarea în vigoare a normei declarate neconstituțională sau ilegală și determină repunerea în vigoare a normelor pe care aceasta le-a abrogat.</i>
21.	România	Art. 147 din <u>Constituția din 21 noiembrie 1991 (*republicată*)</u> , în vigoare	Art. 147. Deciziile Curții Constituționale <i>(1) Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.</i> <i>(2) În cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale.</i> <i>(3) În cazul în care constituționalitatea tratatului sau acordului internațional a fost constatată potrivit articolului 146 litera b), acesta nu poate face obiectul unei excepții de</i>

			<i>neconstituționalitate. Tratatul sau acordul internațional constatat ca fiind neconstituțional nu poate fi ratificat.</i> <i>(4) Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.</i> <i>[În consecință, toate autoritățile publice sunt obligate să respecte deciziile și hotărârile Curții Constituționale. (Reguli comune, CCR)]</i>	
		Art. 145 din Constituția din 21 noiembrie 1991, ieșită din vigoare	<i>(1) În cazurile de neconstituționalitate constatate potrivit articolului 144 literele a) și b) , legea sau regulamentul se transmite spre reexaminare. Dacă legea este adoptată în aceeași formă, cu o majoritate de cel puțin două treimi din numărul membrilor fiecărei Camere, obiecția de neconstituționalitate este înlăturată, iar promulgarea devine obligatorie.</i> <i>(2) Deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii și au putere numai pentru viitor. Ele se publică în Monitorul Oficial al României.</i>	
22.	Slovacia	Constituția Slovaciei	Curtea Constituțională a Republicii Slovace	Art. 133. Nu se poate face apel împotriva unei decizii a Curții Constituționale.
23.	Slovenia	Constituția Sloveniei	Curtea Constituțională a Sloveniei	Art. 161. În cazul în care Curtea Constituțională constată că o lege este neconstituțională, aceasta o abrogă în totalitate sau în parte. Abrogarea produce efecte imediat sau într-un termen stabilit de Curtea Constituțională. Acest termen nu poate depăși un an. Alte reglementări sau acte generale neconstituționale sau ilegale sunt abrogate sau anulate de Curtea Constituțională. (...) Consecințele juridice ale deciziilor Curții Constituționale sunt reglementate de lege.

24.	Spania	Constituția spaniolă , în vigoare din 29 decembrie 1978	Tribunalul Constituțional al Spaniei (Tribunal Constitucional de España)	Art. 164. (1) <i>Hotărârile Curții Constituționale vor fi publicate în Monitorul Oficial al Statului, împreună cu voturile individuale, dacă există. Acestea au putere de res judicata începând cu ziua următoare publicării și nu pot fi contestate. Cele care declară neconstituționalitatea unei legi sau a unei norme cu forță de lege și toate cele care nu se limitează la aprecierea subiectivă a unui drept au efecte juridice depline în raport cu toate persoanele.</i>
25.	Suedia	Constituția (Legile fundamentale ale) Suediei ⁸	Conform Instrumentului de guvernare , nu numai o instanță judecătorească, ci și orice autoritate publică sau alt organism public care aplică o normă de drept sau alt statut într-un caz particular trebuie să acționeze ca gardian al legilor fundamentale suedeze atunci când judecă cazul. Astfel, orice instanță sau organism public care constată că o dispoziție este în conflict cu o normă de drept fundamental sau cu orice altă lege superioară sau constată că o procedură prevăzută de lege a fost încălcată în orice aspect important la adoptarea dispoziției respective, nu va aplica dispoziția respectivă. (Constituția Suediei)	
26.	Țările de Jos	Constituția Țărilor de Jos	Țările de Jos nu au o Curte Constituțională. ⁹ Art. 120 din Constituție: <i>Constituționalitatea actelor parlamentare și a tratatelor nu poate fi verificată de instanțele judecătorești.</i> Potrivit lui van der Schyff (2020), art. 120 din Constituție interzice instanțelor să judece dacă o normă inferioară, o lege, este în conformitate cu o normă superioară, Constituția. (...). Efectul este acela de a stabili o separare strictă între legislativ, pe de o parte, și instanțe, pe de altă parte. Legislativul este, implicit, singurul organism capabil să determine constituționalitatea actelor pe care le adoptă. Acest lucru se extinde atât la calitățile formale, cât și la cele materiale ale actelor. Prin includerea numai a actelor parlamentare în interdicție, și nu a legislației ca atare, instanțele rămân competente să examineze constituționalitatea legislației secundare sau delegate. ¹⁰	

⁸ <https://www.riksdagen.se/en/how-the-riksdag-works/democracy/the-constitution/#the-act-of-succession-4>

⁹ <https://utrechtlawreview.org/articles/229/files/submission/proof/229-1-496-1-10-20130325.pdf>

¹⁰ van der Schyff, G. (2020). The Prohibition on Constitutional Review by the Judiciary in the Netherlands in Critical Perspective: The Case and Roadmap for Reform. *German Law Journal*, 21(5), 884–903. doi:10.1017/glj.2020.45

27.	Ungaria	Legea fundamentală a Ungariei	Curtea Constituțională a Ungariei (Alkotmánybíróság)	Art. 24 (3) Curtea Constituțională: - anulează, în limitele competențelor sale prevăzute la alineatul (2) lit. b), c) și e), orice act normativ sau orice dispoziție a unui act normativ care contravine Legii fundamentale; - anulează, în limitele competențelor sale prevăzute la alineatul (2) litera d), orice hotărâre judecătorească care contravine Legii fundamentale; - poate, în limitele competențelor sale prevăzute la alineatul (2) litera f), anula orice regulament legal sau orice dispoziție a unui regulament legal care intră în conflict cu un tratat internațional; și/sau va stabili consecințele juridice prevăzute într-o lege cardinală. (9) Regulile detaliate privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Curții Constituționale se stabilesc printr-o lege cardinală.
-----	---------	---	---	--

WEBOGRAFIE

CONSTITUTII

[Constituția Austriei](#)

[Constituția Belgiei](#)

[Constituția Bulgariei](#)

[Constituția Cehiei](#)

[Constituția Ciprului](#)

[Constituția Republicii Croația](#)

[Constituția Danemarcei](#)

[Constituția Estoniei](#)

[Constituția Finlandei](#)

[Constituția Franței](#)

[Legea fundamentală a Germaniei](#)

[Constituția Greciei](#)

[Constituția Irlandei](#)

[Constituția Italiei](#)

[Constituția Letoniei](#)

[Constituția Republicii Lituania](#)

[Constituția Luxemburgului](#)

[Constituția Maltei](#)

[Constituția Poloniei din 1997](#)

[Constituția Poloniei din 1952](#)

[Constituția Portugaliei](#)

[Constituția României din 21 noiembrie 1991 \(*republicată*\), în vigoare](#)

[Constituția României din 21 noiembrie 1991](#)

[Constituția Slovaciei](#)

[Constituția Sloveniei](#)

[Constituția spaniolă](#)

[Constituția \(Legile fundamentale ale\) Suediei](#)

[Instrumentului de guvernare](#), parte din legile fundamentale ale Suediei

[Constituția Țărilor de Jos](#)

[Legea fundamentală a Ungariei](#)

CURȚI CONSTITUȚIONALE

[Curtea Constituțională a Austriei](#)

[Curtea Constituțională a Belgiei](#)

[Curtea Constituțională a Bulgariei](#)

[Curtea Constituțională a Cehiei](#)

[Curtea Constituțională Supremă a Ciprului](#)

[Curtea Constituțională a Republicii Croația](#)

[Consiliul Constituțional al Franței](#)

[Curtea Constituțională Federală a Germaniei](#)

[Curtea Constituțională a Italiei](#)

[Curtea Constituțională a Letoniei](#)

[Curtea Constituțională a Republicii Lituania](#)

[Curtea Constituțională a Luxemburgului](#)

[Curtea Constituțională a Maltei](#)

[Tribunalul Constituțional al Poloniei](#)

[Curtea Constituțională a Portugaliei](#)

[Curtea Constituțională a Republicii Slovace](#)

[Curtea Constituțională a Sloveniei](#)

[Tribunalul Constituțional al Spaniei](#)

[Constituția Țărilor de Jos](#)

[Curtea Constituțională a Ungariei](#)

Alte site-uri:

[Raport general pentru cel de-al XV-lea Congres al Conferinței Curților Constituționale Europene - Justiția constituțională: funcții și raporturile cu celelalte autorități publice](#)

[Reguli comune, CCR](#)

<https://constituteproject.org/topics?lang=en>

<https://www.thedanishparliament.dk/democracy/the-courts-of-justice>

[https://www.confeuconstco.org/reports/rep-xvii/denmark EN.pdf](https://www.confeuconstco.org/reports/rep-xvii/denmark_EN.pdf)

<https://www.kohus.ee/en/estonian-courts/estonian-court-system/supreme-court-estonia#:~:text=The%20Supreme%20Court%20is%20the,matters%20pertaining%20to%20court%20administration.>

<https://www.aihja.org/en/membre/greece-council-of-state/>

<https://www.riksdagen.se/en/how-the-riksdag-works/democracy/the-constitution/#the-act-of-succession-4>

<https://utrechtlawreview.org/articles/229/files/submission/proof/229-1-496-1-10-20130325.pdf>

[van der Schyff, G. \(2020\). The Prohibition on Constitutional Review by the Judiciary in the Netherlands in Critical Perspective: The Case and Roadmap for Reform. German Law Journal, 21\(5\), 884–903. doi:10.1017/glj.2020.45](#)